II

(Nem jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

A BIZOTTSÁG (EU) 2020/550 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE

(2020. február 12.)

a 978/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet II. és IV. mellékletének a Kambodzsai Királyságból származó egyes termékek vonatkozásában a 978/2012/EU rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében említett előírások ideiglenes visszavonása tekintetében való módosításáról

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az általános tarifális preferenciák rendszerének alkalmazásáról és a 732/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 978/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 19. cikke (10) bekezdésére,

mivel:

1. ELJÁRÁS

(1) A Kambodzsai Királyság (a továbbiakban: Kambodzsa) a 978/2012/EU rendelet (a továbbiakban: GSP-rendelet) 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában említett, a legkevésbé fejlett országokra vonatkozó különleges előírás (EBA – a fegyvereken kívül mindent) alapján biztosított tarifális preferenciákban részesül. Kambodzsa a GSP-rendelet 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti általános előírás kedvezményezett országai között is szerepel. A GSP-rendelet 18. cikkének (1) bekezdése szerint a legkevésbé fejlett országokra vonatkozó különleges előírás értelmében a közös vámtarifa vámtételeinek alkalmazását teljesen fel kell függeszteni minden olyan, a Kombinált Nómenklatúrában az 1–97. árucsoportba tartozó termék tekintetében, a 93. árucsoportba tartozó termékek (nevezetesen a fegyvereket és lőszerek) kivételével, amely Kambodzsából származik.

(2) A GSP-rendelet 19. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében a GSP-rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében említett preferenciális előírások egy adott kedvezményezett országból származó valamennyi termék vagy egyes termékek tekintetében ideiglenesen visszavonhatók a GSP-rendelet VIII. mellékletének A. részében felsorolt egyezményekben (a továbbiakban: alapvető emberi jogi és munkajogi ENSZ-/ILO-egyezmények) megállapított alapelvek súlyos és rendszeres megsértése miatt.

(3) A Bizottság 2019. február 11-én egy mellékletet (a továbbiakban: az eljárás megindításáról szóló értesítés) ([2]) tartalmazó végrehajtási határozatot fogadott, amellyel a GSP-rendelet 19. cikke (3) bekezdésének megfelelően megindította a tarifális preferenciák Kambodzsától való ideiglenes visszavonására irányuló eljárást (a továbbiakban: az ideiglenes visszavonási eljárás). A Bizottság ugyanezen a napon tájékoztatta az Európai Parlamentet és a Tanácsot erről a végrehajtási határozatról.

(4) Az akkor a Bizottság rendelkezésére álló bizonyítékok azt jelezték, hogy elegendő indok támasztja alá az ideiglenes visszavonási eljárás megindítását. Különösen a végrehajtási határozat (3) preambulumbekezdése és az eljárás megindításáról szóló értesítés (5) pontja tett említést olyan elemekről, amelyek arra utalnak, hogy Kambodzsa súlyosan és rendszeresen megsérti az alábbi alapvető emberi jogi és munkajogi ENSZ-/ILO-egyezményekben megállapított elveket:

([1]) HL L 303., 2012.10.31., 1. o.
([2]) HL C 55., 2019.2.12., 11. o.

– Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (1966, a továbbiakban: az egyezségokmány),

– Egyezmény az egyesülési szabadságról és a szervezkedési jog védelméről, 87. sz. (1948, a továbbiakban: 87. ILO-egyezmény),

– Egyezmény a szervezkedési jog és a kollektív tárgyalási jog elveinek alkalmazásáról, 98. sz. (1949, a továbbiakban: 98. ILO-egyezmény), valamint

– Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (1966, a továbbiakban: ICESCR).

(5) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló értesítésben felkérte Kambodzsát és a harmadik feleket, hogy ismertessék álláspontjukat a Bizottsággal. Az eljárás megindításáról szóló értesítésben meghatározott határidőn belül tizenhárom fél vetette magát nyilvántartásba és nyújtott be írásbeli észrevételeket a Bizottsághoz.

(6) Az ideiglenes visszavonási eljárás megindítását követően a Bizottság figyelemmel kísérte és értékelte az eljárás megindításáról szóló értesítésben felsorolt négy egyezmény Kambodzsa általi végrehajtását. A GSP-rendelet 19. cikke (4) bekezdése b) pontjának megfelelően a figyelemmel kísérési és értékelési időszak 2019. augusztus 12-én ért véget.

(7) A Bizottság a GSP-rendelet 19. cikkének (6) bekezdése szerint összegyűjtött minden szükséges információt, beleértve a megfelelő felügyelő testületek rendelkezésre álló értékelését és Kambodzsa álláspontját. A Bizottság 2019 júniusában ellenőrzési célú látogatást tett Kambodzsában.

(8) A figyelemmel kísérési és értékelési időszak folyamán a Bizottság minden lehetőséget biztosított Kambodzsának az együttműködésre, az észrevételek megtételére és a meghallgatásra. Például 2019. július 24-én a Bizottság felkérte Kambodzsát, hogy írásban terjessze elő álláspontját az ideiglenes visszavonási eljárás megindítását megalapozó megállapításokról. Kambodzsa 2019. augusztus 12-én válaszolt a Bizottságnak, vitatva az ideiglenes visszavonási eljárás megindításáról szóló bizottsági határozat indokait. Válaszában Kambodzsa kiemelte az ideiglenes visszavonási eljárás megindítása előtt tervezett vagy végrehajtott számos korrekciós intézkedést.

(9) 2019. november 12-én a Bizottság a GSP-rendelet 19. cikke (7) bekezdésének megfelelően Kambodzsa elé terjesztette a megállapításairól és következtetéseiről szóló jelentést (a továbbiakban: a jelentés). A jelentés azokon a bizonyítékokon – köztük a Kambodzsa és az eljárásban részt vevő harmadik felek által benyújtott bizonyítékokon és információkon – alapult, amelyeket a Bizottság 2019. október 31-ig gyűjtött össze a négy alapvető emberi jogi és munkajogi ENSZ-/ILO-egyezményben megállapított elvek tiszteletben tartásával kapcsolatban.

(10) Kambodzsa 2019. december 12-én benyújtotta a jelentésre vonatkozó észrevételeit.

(11) E felhatalmazáson alapuló rendelet alapját a jelentésben foglalt megállapítások és az azokat alátámasztó bizonyítékok, a Kambodzsa válaszának fényében elvégzett későbbi értékelések és vizsgálatok, valamint a 2019. december 12. után bekövetkező új tények és fejlemények képezik.

2. AZ EGYEZSÉGOKMÁNYBAN MEGÁLLAPÍTOTT ELVEK SÚLYOS ÉS RENDSZERES MEGSÉRTÉSE

2.1. *A politikai részvételhez való jog (az egyezségokmány 25. cikke)*

(12) Az egyezségokmány 25. cikke úgy rendelkezik, hogy minden állampolgárnak az egyezségokmány 2. cikkében említett megkülönböztetések, illetőleg észszerűtlen korlátozások nélkül joga és lehetősége van arra, hogy

a) a közügyek vitelében közvetlenül vagy szabadon választott képviselők útján részt vegyen;

b) szavazzon és megválaszthassák az általános és egyenlő választójog alapján, titkos szavazással tartott olyan valódi és rendszeres választásokon, amelyek biztosítják a választók akaratának szabad kifejezését;

c) az egyenlőség általános feltételei alapján hazájában közhivatali tisztséget viselhessen.

2.1.1. *Megállapítások*

(13) Kambodzsa egy sor elnyomó intézkedést hozott a fő ellenzéki párttal, a Kambodzsai Nemzeti Megmentés Pártjával (a továbbiakban: CNRP) szemben, korlátozva ezzel a politikai részvételt és a választójogot az országban. Az említett intézkedések közé tartozott különösen a politikai pártokról szóló törvény módosítása, a CNRP elnökének, Kem Sokhának a letartóztatása és a CNRP bíróság által elrendelt feloszlatása.

(14) 2017 márciusában és júliusában a kambodzsai nemzetgyűlés elfogadta a pártokról szóló törvény több módosítását, amelyek jogellenessé nyilvánították, hogy olyan személy politikai pártot vezessen, akivel szemben büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet született. A pártokról szóló módosított törvény emellett széles mérlegelési jogkört biztosított a Belügyminisztérium számára ahhoz, hogy felfüggessze a politikai pártok tevékenységét, és egy adott párt feloszlatására irányuló indítványt terjesszen a Legfelsőbb Bíróság elé. 2017 októberében a nemzetgyűlés egy sor választási törvényhez további módosításokat fogadott el, amelyek a feloszlatott párt által elnyert képviselői helyek újraelosztását határozták meg.

(15) 2017. szeptember 3-án hazaárulás és a kambodzsai kormány külföldi hatalom segítségével történő megdöntésére irányuló összeesküvés vádjával letartóztatták Kem Sokhát, a CNRP vezetőjét ([3]).

(16) Miután több mint egy évet töltött előzetes letartóztatásban, 2018. szeptember 10-én Kem Sokhát korlátozott óvadék ellenében szabadlábra bocsátották, és bírósági felügyelet alá helyezték. 2019. november 10-én megszüntették Kem Sokha bírósági felügyeletét, a bírósági ítélet megszületéséig azonban továbbra is eltiltották a politikai tevékenységtől ([4]).

(17) 2017. november 16-án Kambodzsa Legfelsőbb Bírósága elrendelte a CNRP feloszlatását, és a párt 118 vezető tisztviselőjét öt évre eltiltotta a politikai tevékenységtől. A Legfelsőbb Bíróság ítélete különösen a pártokról szóló törvény 44. cikkének módosított rendelkezésein alapult, amelyek lehetővé teszik a Legfelsőbb Bíróság számára, hogy öt évre felfüggesszen vagy feloszlasson egy politikai pártot, amennyiben az megsérti a pártokról szóló törvény 6. cikkének (2) bekezdését és 7. cikkét. A Legfelsőbb Bíróság részben ugyanazon vádak alapján oszlatta fel a CNRP-t, mint amelyeket a vizsgálóbíró hozott fel a Kem Sokhával szembeni, függőben lévő eljárásban ([5]).

(18) A CNRP feloszlatásának következtében a CNRP 2017 júniusában megválasztott 5 007 önkormányzati/helyi képviselőjét is eltávolították tisztségéből. A CNRP nemzetgyűlési képviselőit nem választott személyek váltották fel. A 2018. február 25-i közvetett szenátusi választáson a hatalmon lévő Kambodzsai Néppárt (CPP) megnyerte az összes vitatott képviselői helyet ([6]). A CNRP feloszlatása miatt nem maradt hiteles ellenzék az országban a 2018. július 29-i parlamenti választások előtt, amelyeken a CPP mind a 125 képviselői helyet elnyerte a nemzetgyűlésben, így ténylegesen olyan egypárti állam jött létre, amelyben nincs parlamenti ellenzék.

2.1.2. ***Kambodzsa álláspontja***

(19) Kambodzsa azzal érvel, hogy a pártokról szóló módosított törvény megkülönböztetés nélkül az összes politikai pártra vonatkozik, olyan alapvető követelményt támaszt, amelyeket valamennyi demokratikus országnak be kell tartania, valamint az alapvető demokratikus elvekkel ellentétes visszaélések megakadályozására irányul.

(20) Kambodzsa a büntető törvénykönyv külföldi hatalommal való összeesküvést büntetni rendelő 443. cikke alapján indokolja Kem Sokha letartóztatását, továbbá egy olyan állítólagos bizonyítékra hivatkozik, amely igazolja Kem Sokhának a kormány megdöntésére irányuló összeesküvését ([7]). Kambodzsa azt állítja, hogy a CNRP elnöke, Kem Sokha által elkövetett hazaárulás pártját is érintette, és ez vezetett a kényszerfeloszláshoz.

(21) Továbbá Kambodzsa szerint a CNRP feloszlatását elrendelő 2017. november 16-i legfelsőbb bírósági határozat egy szuverén állam döntése, és a hazai bírósági határozatok érvényesítése a jogállamiságot tiszteletben tartó szuverén állam belügye.

([3]) Ezek a vádak egy 2013-as videofelvételen alapultak, amelyen Kem Sokha megvitatta a szavazatok külföldi szakértők közreműködésével való elnyerésének stratégiáját. Lásd: UA KHM 5/2017, 2017. szeptember 8. Lásd még: A/HRC/39/73/Add.1, 2018. szeptember 7.

([4]) 2019. december 9-én a kambodzsai bíróság bejelentette, hogy 2020. január 15-én megkezdődik Kem Sokha tárgyalása.

([5]) A/HRC/39/73/Add.1, 20. pont.

([6]) A 62 szenátusi helyből 58-at közvetve a települési tanácsok tagjai választanak meg. A további négy szenátusi helyet a király és a nemzetgyűlés általi jelöléssel töltik be.

([7]) Kambodzsa szerint Kem Sokha cselekményeit egy olyan videofelvétel tanúsítja, amelyen a pártvezető állítólag elismeri, hogy külföldi hatalom utasítására cselekszik, és a kormány legfelsőbb vezetőjének leváltását tűzte ki végső célként.

(22) A 2018. július 29-i választásokkal kapcsolatban Kambodzsa hangsúlyozza, hogy 20 politikai párt nyilvántartásba vétele és 6 956 900 választópolgár részvétele egyértelmű bizonyíték arra, hogy a politikai pártokról szóló törvény módosításai és a képviselői helyek azt követő újraelosztása nem fosztotta meg a kambodzsaiakat a politikai ügyekben való részvételhez való joguktól. Ezért az egyezségokmány 25. cikke megsértésének megállapítása nem megalapozott.

2.1.3. ***Értékelés***

A politikai pártokról szóló törvény módosításai

(23) A politikai pártokról szóló törvény 2017. évi módosításai olyan rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek széles körű mérlegelési jogkört biztosítanak a politikai pártok feloszlatásához és ahhoz, hogy jogszerű eljárás nélkül határozatlan időre eltiltsák a pártvezetőket a politikai tevékenységektől ([8]).

(24) A politikai pártokról szóló törvény 38. cikke értelmében a Belügyminisztérium széles döntéshozatali jogkörrel rendelkezik a politikai pártok felett, és ténylegesen azok felügyelőjeként jár el. Például dönthet úgy, hogy felfüggeszti a politikai pártok tevékenységét, és feloszlatásukra irányuló indítványt nyújthat be a Legfelsőbb Bíróságon. Mivel politikai pártokról szóló törvény 38. cikke nem ír elő egyértelmű és átlátható kritériumokat az ilyen indítványokra vonatkozóan, a Belügyminisztérium széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik arra, hogy valamely párt feloszlatását javasolja.

(25) Az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala (a továbbiakban: OHCHR) szerint az, hogy Kambodzsában a Belügyminisztériumot jelölték ki a politikai pártok felügyelőjeként, *„ellentétes azokkal a nemzetközi normákkal, amelyek az az egyenlő politikai versenyfeltételek biztosítása érdekében a végrehajtó hatalomtól független szabályozó szerveket írnak elő.”* ([9]) Ezen túlmenően, amint az ENSZ különleges előadója megállapította, a politikai pártokról szóló törvény módosításai és a képviselői helyek azt követő újraelosztása megfosztotta *„a kambodzsaiak millióit a politikai részvételhez való joguktól. Azok esetében, akik a CNRP által megnyert választókerületekben a CNRP-re szavaztak, a 2013. évi nemzetgyűlési választásokon és a 2017-es helyhatósági választásokon általuk megszavazott jelölteket más politikai pártokat képviselő személyek váltották fel, ami azután a szenátorok megválasztására is hatással volt. Ez egyértelműen sérti a kambodzsaiaknak a politikai ügyekben való részvételhez való jogát, és ebből eredően a választott képviselők révén történő képviselethez való jogot”* ([10]).

(26) 2019 januárjában Kambodzsa módosította a politikai pártokról szóló törvény 45. cikkét, bevezetve annak lehetőségét, hogy a politikai tevékenységtől eltiltott személyek a miniszterelnökhöz intézett kérelemmel politikai jogaik helyreállítását kérjék a királytól. Ez a módosítás azonban nem teszi lehetővé az eltiltott személyek politikai jogainak teljeskörű visszaállítását, mivel ténylegesen mindaddig nem kezdhetik újra politikai tevékenységüket, amíg nem szűnik meg a CNRP egészének feloszlatása. Ezen túlmenően a politikai jogaik visszaállítására vonatkozó döntés nem egy független szerv, hanem politikai ellenfeleik kezében van. Végül a politikai pártokról szóló törvény 45. cikkének módosítása nem nyújt megoldást a CNRP 5 007 megválasztott önkormányzati képviselőjének elmozdítására ([11]).

(27) A Bizottság a fentiek alapján megállapítja, hogy a 2017-ben módosított, a politikai pártokról szóló törvény olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek sértik az egyezségokmány 25. cikkébe foglalt elveket.

A CNRP feloszlatása és Kem Sokha letartóztatása

(28) Kambodzsa szerint a CNRP feloszlatásának az volt az oka, hogy annak vezetője, Kem Sokha elkövette a külföldi hatalommal való összeesküvés bűncselekményét. A Bizottság azonban megállapítja, hogy a CNRP-t még azelőtt feloszlatták, hogy Kem Sokha tárgyalása egyáltalán megkezdődött volna. Említést érdemel, hogy az ENSZ különleges előadója komoly aggodalmának adott hangot a CNRP feloszlatására vonatkozó legfelsőbb bírósági határozatot megalapozó bizonyítékokkal ([12]) és az e bizonyítékokon alapuló vád súlyosságával kapcsolatban ([13]).

([8]) Lásd: *az ENSZ-ügynökségek Kambodzsáról szóló együttes jelentése a Kambodzsára vonatkozó harmadik időszakos egyetemes emberi jogi helyzetértékelés keretében*, 11. pont.

([9]) OHCHR, *A human rights analysis of the modified law on political parties* [A politikai pártokról szóló módosított törvény emberi jogi elemzése], 2017. március 28.

([10]) Emberi Jogi Tanács, A különleges előadó jelentése a kambodzsai emberi jogi helyzetről, A/HRC/39/73, 76. pont (2018).

([11]) A/HRC/42/60, 7. pont.

([12]) A/HRC/39/73/Add.1, 20. pont.

([13]) UA KHM 5/2017, 2017. szeptember 8.

(29) Az ENSZ önkényes fogva tartással foglalkozó munkacsoportja (a továbbiakban: UNWGAD) szerint Kem Sokhára politikai indíttatásból és annak következtében szabtak ki szabadságvesztés-büntetést ([14]), hogy élt a véleményalkotás és a véleménynyilvánítás szabadságával, valamint az ország kormányzásában és a közügyekben való részvételhez való joggal. Következtetésképpen ez ellentétes volt többek között az egyezségokmány 19. és 25. cikkével ([15]). Az ENSZ különleges előadója hasonlóképpen aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a 2018. évi parlamenti választások előtt politikai indíttatásból került sor Kem Sokha letartóztatására ([16]).

(30) A CNRP feloszlatása korlátozta a CNRP 118 tagjának, valamint a hivatalából eltávolított 55 nemzetgyűlési képviselőjének és 5 007 megválasztott helyi és önkormányzati képviselőjének a közügyekben való részvételhez való jogát. Amint azt az ENSZ különleges előadója megállapította, a CNRP feloszlatása és tagjainak politikai tevékenységektől való eltiltása megkérdőjelezi a 2018. július 29-i parlamenti választás valódiságát ([17]).

(31) Az ENSZ felügyelő testületei egyhangúlag aggodalmukat fejezték ki ezzel a helyzettel kapcsolatban, és megállapították, hogy a CNRP képviselői helyeinek más pártok számára való újraelosztása – különösen önkormányzati szinten – megfosztja a kambodzsaiakat a politikai részvételhez való joguktól ([18]). Az ENSZ különleges előadójának 2018. évi jelentése emellett arra a következtetésre jutott, hogy a Kambodzsában a politikai jogok terén bekövetkezett visszalépés – beleértve a felségsértési törvény bevezetése érdekében elfogadott alkotmány-módosításokat – az eltérő vélemények elfojtását és az alapvető szabadságok korlátozását célzó súlyos fejlemény ([19]).

(32) Az ideiglenes visszavonási eljárás 2019. februári megindítása óta kevés előrelépés történt a politikai jogok kambodzsai helyzete tekintetében. A kambodzsai politikai színtéren továbbra is a politikai jogok elnyomás az uralkodó. A CNRP változatlanul be van tiltva, a CNRP támogatóitól és tagjaitól továbbra is megtagadják a politikai jogokat, valamint a CPP megszilárdította az állami intézmények feletti elsöprő erőfölényét ([20]). A CNRP polgármestereinek és önkormányzati képviselőinek tisztségeit csaknem teljes egészében a CPP nem megválasztott tagjaira ruházták át ([21]). Bár 2019. november 10-én megszüntették Kem Sokha ellenzéki vezető bírósági felügyeletét, az ügyét nem zárták le, és továbbra is bűncselekményekkel vádolják. Ezenfelül el van tiltva a politikai tevékenységtől.

2.1.4. ***Az egyezségokmány 25. cikkére vonatkozó következtetések***

(33) A fenti megfontolások alapján a Bizottság megállapítja, hogy a Kambodzsa által 2017 óta hozott intézkedések – konkrétan a politikai pártokról szóló törvény módosításai, a CNRP feloszlatása és ezt követően a CNRP nemzetgyűlési és helyi önkormányzati képviselői helyeinek újraelosztása – igen kedvezőtlen hatást gyakorolnak a demokráciára, a politikai részvételre és a pluralizmusra Kambodzsában. Az említett intézkedések egy olyan, jogalkotási, igazságügyi és közigazgatási intézkedésekből álló, politikai indíttatású programra utalnak, amelynek célja a politikai részvétel és a választójog korlátozása, különösen a 2018. júliusi parlamenti választásokat megelőzően. Ezek az intézkedések akadályozták a kambodzsaiakat politikai jogaik teljeskörű gyakorlásában, ideértve – az egyezségokmány 25. cikkében előírtak szerinti – a közügyekben való részvételhez, a valódi és rendszeres választásokon való szavazáshoz és megválasztáshoz, az egyenlőség általános feltételei alapján hazájukban közhivatali tisztség viseléséhez való jogot.

(34) A Bizottság megállapítja, hogy a megsértett jogok jellege, a megállapított jogsértések időtartama, nagyságrendje és hatása alapján Kambodzsa a GSP-rendelet 19. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében súlyosan és rendszeresen megsérti az egyezségokmány 25. cikkében meghatározott elveket.

2.2. ***A véleménynyilvánítás szabadságának joga (az egyezségokmány 19. cikke)***

(35) Az egyezségokmány 19. cikke előírja, hogy:

([14]) Emberi Jogi Tanács, az önkényes fogva tartással foglalkozó munkacsoport nyolcvanegyedik ülésszakán elfogadott vélemények, 2018. április 17–26., A/HRC/WGAD/2018/9, 57. pont.
([15]) A/HRC/WGAD/2018/9, 47. és 61. pont.
([16]) UA KHM 5/2017, 2018. szeptember 8.
([17]) A/HRC/39/73/Add.1, 2018. augusztus 15., 87. pont.
([18]) Ua., 23. pont. és 87. pont.
([19]) A/HRC/39/73, 89. pont.
([20]) Lásd még: A/HRC/42/60, 2019. augusztus 27., 71. pont.
([21]) Ua., 5. pont.

„1. Nézetei miatt senki sem zaklatható.

2. Mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra; ez a jog magában foglalja mindenfajta adat és gondolat határokra való tekintet nélküli – szóban, írásban, nyomtatásban, művészi formában vagy bármilyen más tetszése szerinti módon történő – keresésének, megismerésének és terjesztésének a szabadságát is.

3. Az e cikk 2. bekezdésében meghatározott jogok gyakorlása különleges kötelességekkel és felelősséggel jár. Ennélfogva az bizonyos korlátozásoknak vethető alá, ezek azonban csak olyanok lehetnek, amelyeket a törvény kifejezetten megállapít és amelyek

a) mások jogainak vagy jó hírnevének tiszteletben tartása; illetőleg

b) az állambiztonság vagy a közrend, a közegészség vagy a közerkölcs védelme érdekében szükségesek."

(36) Az Emberi Jogi Bizottság az egyezségokmányhoz fűzött 34. sz. általános észrevételében megállapította, hogy a véleményalkotás és a véleménynyilvánítás szabadsága egymással szorosan összefüggő jogok, amelyek alapvető fontosságúak valamennyi társadalom számára, és a demokratikus és szabad társadalom alapjait képezik ([22]). Magukban foglalják továbbá a szabad sajtó meglétét, és azt, hogy a többi média cenzúra és megkötések nélkül kommentálhatja a közügyeket, és tájékoztathatja a közvéleményt.

2.2.1. ***Megállapítások***

(37) A kambodzsai jogszabályok számos olyan rendelkezést tartalmaznak, amelyek ellentétesek Kambodzsának az egyezségokmány 19. cikke szerinti kötelezettségeivel; különösen azok a tágan és homályosan megfogalmazott rendelkezések töltenek be ilyen szerepet, amelyek lehetővé teszik a kambodzsai hatóságok számára, hogy széles mérlegelési jogkört gyakoroljanak az említett jogszabályok és rendeletek végrehajtása során, valamint hogy vádat emeljenek a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlásával kapcsolatos bűncselekmények esetén. Az említett jogszabályok közé tartoznak a következők: a kambodzsai Alkotmány 2018. évi módosításai, a büntető törvénykönyv felségsértési rendelkezése, a sajtóról szóló törvény, a választási törvény, a távközlési törvény, az egyesületekről és a nem kormányzati szervezetekről szóló törvény (LANGO), a politikai pártokról szóló törvény, a szakszervezetekről szóló törvény, valamint a Kambodzsai Királyságban a weboldalakon és közösségi médiában történő internetes adatkezelés keretében történő közzététel ellenőrzéséről szóló 170. sz. Prakas.

(38) A Bizottságnak emellett tudomása van a letartóztatással, fogva tartással, vádemeléssel és elítéléssel fenyegetett újságírók helyzetéről, a Cambodia Daily című napilap adóellenőrzést követő bezárásáról, a Radio Free Asia és a Voice of America helyi adásának megszüntetéséről, valamint más rádiófrekvenciák bezárásáról. Bármely egyéb nyilvánvaló ok nélkül, pusztán azért emeltek vádat újságírók ellen vagy vették őket őrizetbe, mert állítólag bírálták a kambodzsai kormányt vagy érdekérvényesítési tevékenységet folytattak.

(39) Több nemzetközi felügyelő testület szintén aggodalommal figyelte ezt a helyzetet. Az ENSZ különleges képviselője a kambodzsai emberi jogi helyzetről szóló, 2019. május 5-i záró küldetésnyilatkozatában felszólította Kambodzsát, hogy *„növelje a szabad sajtó mozgásterét, így a független újságírók mozgásterét is"*. Az ENSZ egyetemes időszakos felülvizsgálattal (a továbbiakban: UPR) foglalkozó munkacsoportjának 2019. évi jelentése sürgette Kambodzsát, hogy: azonnal bocsássa szabadon a véleménynyilvánítási és gyülekezési jog békés gyakorlása miatt fogva tartott személyeket; nyújtson védelmet az újságíróknak, emberijog-védőknek, a politikai ellenzék tagjainak és a szakszervezeti tagoknak a zaklatással, önkényes letartóztatásokkal és a fizikai támadásokkal szemben; online és offline is garantálja a szabad állampolgári véleménynyilvánítás terét, hogy a büntető törvénykönyv és a távközlésről szóló törvény szerinti büntetőeljárástól való félelem nélkül, szabadon lehessen véleményt nyilvánítani ([23]). 2019. április 18-án Kambodzsa elfogadta ezen ajánlások többségét.

(40) Az, hogy 2019-ben megugrott a CNRP korábbi tagjaival szembeni bírósági eljárások száma, jól mutatja a jogszabályokkal való súlyos és rendszeres visszaélést, és azok felhasználását arra, hogy megfélemlítsék és zaklassák az alapvető szabadságaikat – konkrétan a beavatkozástól mentes véleményalkotáshoz való jogot és a véleménynyilvánításhoz való jogot – gyakorló személyeket. Az eltérő vélemények megfogalmazó kambodzsai állampolgárokat a közösségi médiában és az online platformokon is mindinkább elhallgattatják és megfosztják a szabad véleménynyilvánításhoz való joguktól. Eltérő véleményük miatt fenyegetik és megfélemlítik vagy bűncselekményekkel vádolják őket, többek között a büntető törvénykönyvbe egy évvel ezelőtt bevezetett felségsértési rendelkezésének alkalmazásával ([24]).

([22]) ENSZ Emberi Jogi Bizottság, 34. sz. általános észrevétel, 19. cikk, A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás szabadsága, CCPR/C/GC/34, 11 (2011. szeptember 12.).

([23]) ENSZ Emberi Jogi Tanács, *Az időszakos egyetemes emberi jogi helyzetértékeléssel foglalkozó munkacsoport jelentése: Kambodzsa,* A/HRC/41/17, 11. és azt követő oldalak, többek között a 110.12, 110.27, 110.29, 110.81, 110.83, 110.85, 110.87, 110.91, 110.93, 110.94, 110.96, 110.98 és a 110.99 ajánlás (2019. április 5.).

([24]) Lásd e tekintetben az ENSZ különleges előadójának 2019. november 8-i nyilatkozatát.

2.2.2. ***Kambodzsa álláspontja***

(41) Kambodzsa álláspontja szerint az adózásra és a műsorszórási engedélyekre vonatkozó nemzeti jogszabályainak és rendeleteinek alkalmazása indokolja az újságírókkal és a médiával szembeni, ismertetett intézkedéseket. Kambodzsa hangsúlyozza, hogy jelenleg nagyszámú nyilvántartásba vett médiaszervezet működik az országban. Megjegyzi továbbá, hogy több rádióállomás számára engedélyezték, hogy folytassa működését, rádiós műsorszolgáltatók számára pedig engedélyezték, hogy műsort szolgáltassanak.

(42) Kambodzsa emellett a legújabb jogalkotási fejleményekre hivatkozik, beleértve a sajtóról szóló törvény lehetséges módosításait értékelő bizottság létrehozását, valamint az információhoz való hozzáférésről szóló törvénytervezettel kapcsolatos, folyamatban lévő tárcaközi munkát.

2.2.3. ***Értékelés***

(43) Súlyos aggodalomra ad okot, hogy jogszabályokat alkalmaznak a véleménynyilvánítás szabadságához való jog korlátozására. 2019. június 19-én az ENSZ szakértői – köztük a véleményalkotás és a véleménynyilvánítás szabadságához való jog előmozdításával és védelmével foglalkozó különleges előadó – aggodalmukat fejezték ki azzal kapcsolatban, hogy büntetőjogi eszközökkel lépnek fel az offline és online szólásszabadság ellen, valamint emlékeztették Kambodzsát arra, hogy a véleménynyilvánítás szabadságához való jog a demokratikus és igazságos társadalom egyik lényeges alapvetése, továbbá hogy a véleménynyilvánítás szabadsága csak korlátozott mértékben és pontosan meghatározott feltételek mellett korlátozható. Ezen túlmenően az egyezségokmány 19. cikkének (3) bekezdése nem teszi lehetővé, hogy a kambodzsai hatóságok pusztán politikai vezetőket támogató nyilatkozatok miatt bírósági eljárásokat indítsanak egyes személyekkel szemben, ezért ez indokolatlan korlátozásnak minősül. Kambodzsa álláspontja, különösen az ország médiahelyzetének leírása éles ellentétben áll azzal, hogy az ország a 143. helyet foglalja el a sajtószabadság-ranglistán. 2019. november 8-án az ENSZ kambodzsai emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadója emlékeztette Kambodzsát, hogy senki sem vehető őrizetbe azon az alapon, hogy politikai diskurzus és a közügyekkel kapcsolatos észrevételek kifejtése keretében élt a véleményalkotás és a véleménynyilvánítás szabadságával.

(44) A civil társadalom és a nemzetközi emberi jogi szervek számos rendelkezésre álló jelentésével összhangban a Bizottság is megállapítja, hogy Kambodzsa jogszabályok, valamint igazságügyi és közigazgatási intézkedések segítségével korlátozta a véleménynyilvánítás szabadságához való jogot, különösen az újságírókkal, a sajtóval és más médiával, a nem kormányzati szervezetekkel és az egyénekkel, köztük az emberijog-védőkkel szembeni fellépések során. Az e hiányosságok orvoslását célzó kambodzsai intézkedések nem valósultak meg, és Kambodzsa arra sem tett lépéseket, hogy hatékonyan végrehajtsa a média függetlenségévelés az újságírók véleménynyilvánítási szabadságával kapcsolatos UPR-ajánlásokat, annak ellenére, hogy elfogadta azokat ([25]).

(45) Bár Kambodzsa – többek között a 2019. évi UPR alkalmával – kötelezettséget vállalt számos jogszabályának felülvizsgálatára és/vagy módosítására, valamint az ideiglenes visszavonási eljárás megindítása óta számos adminisztratív intézkedést tett e felülvizsgálat és/vagy módosítások érdekében, mindez mostanáig nem eredményezett olyan kézzelfogható eredményeket, amelyek biztosítanák, hogy Kambodzsa jogszabályai megfelelnek az ország nemzetközi emberi jogi kötelezettségeinek, különösen az egyezségokmány 19. cikkének.

(46) A Bizottság emlékeztet arra, hogy bár a véleménynyilvánítás szabadságához való jogot bizonyos korlátozásoknak lehet alávetni, e korlátozásoknak teljesíteniük kell az egyezségokmány 19. cikkének (3) bekezdésében meghatározott feltételeket, beleértve azt a feltételt is, hogy bármely korlátozásnak egy demokratikus társadalomban szükségesnek és arányosnak kell lennie. A Bizottság azonban megállapítja, hogy Kambodzsa nem bizonyította kellőképpen, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának a jogi keretben meghatározott korlátozásai és azok végrehajtása megfelel az egyezségokmány 19. cikkébe foglalt feltételeknek.

2.2.4. ***Az egyezségokmány 19. cikkére vonatkozó következtetések***

(47) Tekintettel a megsértett jogok jellegére, valamint a jogsértések időtartamára, nagyságrendjére és hatására, a Bizottság megállapítja, hogy mivel Kambodzsa jogszabályai, valamint igazságügyi és közigazgatási intézkedései alkalmazásával korlátozza a véleménynyilvánítás szabadságához való jogot, és elmulasztja meghozni a szabad állampolgári véleménynyilvánítás terének biztosításához szükséges intézkedéseket, a GSP-rendelet 19. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében súlyosan és rendszeresen megsérti az egyezségokmány 19. cikkében meghatározott elveket.

([25]) A/HRC/41/17/Add. 1.

2.3. *Az egyesülés szabadságához és a békés gyülekezéshez való jog (az egyezségokmány 21. és 22. cikke)*

(48) Az egyezségokmány 21. cikke előírja, hogy a békés gyülekezés jogát el kell ismerni. E jog gyakorlását csak a törvényben megállapított olyan korlátozásoknak lehet alávetni, amelyek egy demokratikus társadalomban az állam biztonsága, a közbiztonság és a közrend, illetőleg a közegészség, a közerkölcs vagy mások jogai és szabadságai védelme érdekében szükségesek.

(49) Az egyezségokmány 22. cikke előírja, hogy:

„1. Mindenkinek joga van a másokkal való szabad társulásra, ideértve azt a jogot, hogy érdekei védelme céljából szakszervezeteket alakítson, illetőleg azokhoz csatlakozzon.

2. E jog gyakorlását csak a törvényben megállapított olyan korlátozásoknak lehet alávetni, amelyek egy demokratikus társadalomban az állam biztonsága, a közbiztonság és a közrend, illetőleg a közegészség, a közerkölcs vagy mások jogai és szabadságai védelme érdekében szükségesek. E cikk nem akadályozza, hogy e jogoknak a fegyveres erők és a rendőrség tagjai által történő gyakorlását törvényes korlátozásnak vessék alá.

3. E cikk egyetlen rendelkezése sem jogosítja fel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek az egyesülési szabadságról és a szervezkedési jog védelméről szóló 1948. évi egyezményében részes államokat olyan törvényhozási intézkedésekre, vagy a törvény oly módon való alkalmazására, amely csorbítja az említett egyezményben meghatározott biztosítékokat.”

2.3.1. *Megállapítások*

(50) Kambodzsa hatályos jogszabálya a nem kormányzati szervezetekről szóló törvény (a továbbiakban: LANGO), amely számos korlátozást ír elő az egyesületek bejegyzésére és tevékenységére vonatkozóan, valamint széles körű jelentéstételi kötelezettségekről rendelkezik. Közelebbről, a LANGO 8. cikke széles körű indokokat tartalmaz a civil társadalmi szervezetek bejegyzésének korlátozására. A LANGO 9. cikke előírja számukra, hogy be kell jegyeztetniük magukat ahhoz, hogy bármilyen tevékenységet folytathassanak. A LANGO 25. cikke annak 30. cikkével együtt olyan jelentéstételi követelményeket ír elő, amelyek némelyike nem egyértelmű, és az egyezségokmány 22. cikkének (2) bekezdésében megengedetten túlmenő korlátozásokat alkalmaz a civil társadalmi szervezetekkel szemben. Ezenfelül a LANGO 24. cikkében foglalt semlegességi követelmény ([26]) nincs meghatározva, és nem egyértelmű annak alkalmazása. Végül a LANGO lehetővé teszi egy civil társadalmi szervezet felfüggesztését vagy a nyilvántartásból való törlését azért, mert nem tartja be saját alapszabályát, még akkor is, ha ez a mulasztás a kambodzsai jog szerint nem minősül bűncselekménynek.

(51) A LANGO-n alapuló jogi keretének bizonytalan és homályos jellege mellett Kambodzsa számos intézkedést hozott annak érdekében, hogy elnyomja az egyesülés szabadságának gyakorlását. A legfontosabb civil társadalmi, földjogi és környezetvédelmi aktivisták letartóztatása és fogva tartása – a felfüggesztett ítéletek és a királyi kegyelem ellenére – a civil társadalom mozgásterének szűküléséhez vezetett ([27]). Annak ellenére, hogy 2018 novemberében hatályon kívül helyezték a civil társadalmi események háromnapos előzetes bejelentését, a civil társadalmi szervezetek – többek között egy 2019. júniusi kambodzsai misszió során – arról számoltak be a Bizottságnak, hogy a helyi rendőrség, a hadsereg és az igazságszolgáltatás továbbra is erőszakosan nyomon követi és zaklatja őket. Egyes civil aktivisták azt említették, hogy a kormány nyomon követi családtagjaikat.

(52) Ezt a helyzetképet megerősítették az OHCHR kambodzsai szerepéről és eredményeiről szóló 2019. júliusi jelentés következtetései és ajánlásai ([28]), amelyben az OHCHR megerősíti, hogy rendőrség szorosan nyomon követi a civil társadalmi szervezetek tevékenységét, és felszólítja Kambodzsát a civil társadalmi szervezetek mozgásterének bővítésére. Az aggályok a 2019. évi egyetemes időszakos felülvizsgálati (a továbbiakban: UPR) jelentésben is tükröződnek. Kambodzsa elfogadta az UPR-ajánlásokat, amelyek arra ösztönzik az országot, hogy hagyjon fel a zaklatás, a megfélemlítés és az erőszak alkalmazásának minden formájával, valamint az egyesülés szabadságához és a békés gyülekezéshez való jogba való önkényes beavatkozással ([29]).

([26]) A LANGO 24. cikke úgy rendelkezik, hogy a civil társadalmi szervezeteknek meg kell őrizniük semlegességüket a Kambodzsai Királyság politikai pártjaival szemben.

([27]) A/HRC/39/73/Add.1, 9. o.

([28]) OHCHR (2019. július 31.) – Az OHCHR éves jelentése a kambodzsai munkájáról.

([29]) ENSZ Emberi Jogi Tanács, *Az időszakos egyetemes emberi jogi helyzetértékeléssel foglalkozó munkacsoport jelentése: Kambodzsa*, A/HRC/41/17, a betűszavak utólag kerültek beillesztésre. Az UPR mindenekelőtt azt ajánlja, hogy Kambodzsa: módosítsa a LANGO-t annak érdekében, hogy összhangba hozza azt az államok egyezségokmány szerinti kötelezettségeivel, valamint teremtsen biztonságos és támogató környezetet a civil társadalom és a szakszervezetek számára. (*többek között:* 110.12, 110.25 és 110.102 ajánlás); nyújtson védelmet a nem kormányzati szervezeteknek, valamint gondoskodjon arról, hogy a LANGO igazgatási rendelkezéseit ne használják fel a nem kormányzati szervezetek betiltására, felfüggesztésére vagy egyéb negatív befolyásolására (110.28 ajánlás); tegyen meg minden intézkedést az újságírók, emberijog-védők, szervezett munkavállalók, föld- és környezetvédelmi aktivisták és más civil társadalmi aktivisták védelme és támogatása érdekében (110.85 ajánlás); valamint hozza meg a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a gyülekezési és az egyesülési szabadsághoz való jogot ne akadályozzák önkényes korlátozások és/vagy túlzott erőszak alkalmazásával (110.107 ajánlás).

2.3.2. ***Kambodzsa álláspontja***

(53) Kambodzsa azzal indokolja intézkedéseit, hogy a helyi hatóságoknak biztosítaniuk kell a közbiztonságot és a közrendet, valamint hogy a kérdéses civil társadalmi szervezetek tevékenysége túllépi a jogszabályi kereteket, vagy jogsértő üzeneteket közvetítenek.

(54) Kambodzsa megerősíti, hogy kötelezettséget vállal a LANGO felülvizsgálatára, valamint kijelenti, hogy folyamatban vannak az egyeztetések a civil társadalmi szervezetekkel, továbbá hogy ez minden demokratikus országban időigényes folyamat.

(55) Kambodzsa hozzáfűzi, hogy az információhoz való hozzáférésről szóló törvénytervezettel kapcsolatos előkészítő munkálatok az ENSZ szervezeteivel – így az OHCHR-el és az UNESCO phnompeni irodájával – teljes együttműködésben zajlanak. Kambodzsa továbbá meghosszabbította a civil társadalmi szervezetek adóregisztrációjának és adókötelezettségeinek határidejét.

2.3.3. ***Értékelés***

(56) Az OHCHR már 2015-ben, az OHCHR szóvivője pedig 2017 augusztusában aggodalmának adott hangot a LANGO-val és annak a civil társadalmi szervezetek és egyének azon képességére gyakorolt hatásával kapcsolatban, hogy fellépjenek az emberi jogok védelmében, valamint az átláthatóság és az elszámoltathatóság előmozdítása érdekében. A Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat (a továbbiakban: EKSZ) – többek között a 2018-as ellenőrzési célú látogatás során –, valamint a nemzetközi közösség (pl. a 2019. évi URP, az ENSZ főtitkára és az ENSZ különleges előadója) is felvetette a LANGO hiányosságait.

(57) Annak ellenére, hogy Kambodzsa tett bizonyos pozitív lépéseket, például elindította a LANGO felülvizsgálati eljárását, párbeszédet folytatott a civil társadalmi szervezetekkel, valamint visszavonta a civil társadalmi eseményekre vonatkozó háromnapos előzetes bejelentési követelményt, a Bizottság megállapításai alapján úgy véli, hogy az említett lépések nem elegendőek a meglévő hiányosságok orvoslásához. Először is Kambodzsa jogi kerete továbbra is változatlan, és nem kerül sor a civil társadalom mozgásterének védelmével és előmozdításával kapcsolatos szakpolitikák és nyilatkozatok konkrét megvalósítására. Ezenfelül továbbra is érkeznek beszámolók a civil társadalom képviselőinek és aktivistáinak nyomon követéséről, felügyeletéről, zaklatásáról, letartóztatásáról és fogva tartásáról ([30]).

(58) 2018. december 3-án Kambodzsa nyilatkozatot adott ki, amelyben kötelezettséget vállalt a civil társadalmi szervezetkkel kialakítandó való valódi partnerség előmozdítására. 2019 júliusában azonban az ENSZ főtitkára továbbra is sürgette, hogy Kambodzsa erősítse meg a civil társadalmi szervezetek akadálytalan munkájával kapcsolatos garanciákat, valamint szilárdítsa meg és szélesítse ki e szervezetek mozgásterét. Az ENSZ főtitkára kiemelte továbbá a LANGO felülvizsgálatának fontosságát e tekintetben ([31]).

(59) Az emberi jogok nemzetközi joga és az Emberi Jogi Bizottság ítélkezési gyakorlata alapján a Bizottság megállapítja, hogy a LANGO 8. és 25. cikke, annak 30. cikkével együtt sérti az egyezségokmány 22. cikkének (2) bekezdését. A LANGO 9., 20. és 24. cikke – az azok alkalmazásukkal kapcsolatos komoly aggályok miatt – az egyezségokmány 22. cikkének (2) bekezdését is sérti ([32]).

(60) Konkrétabban a Bizottság megállapítja, hogy az egyesületek bejegyzésének a LANGO 8. cikke szerinti korlátozására vonatkozó indokok túllépik az egyezségokmány 22. cikkének (2) bekezdése alapján megengedett mértéket. A Bizottság azt is megállapítja, hogy a LANGO 25. cikke és annak 30. cikke együttesen olyan jelentéstételi kötelezettségeket ír elő a civil társadalmi szervezetek számára, amelyek túllépik az egyezségokmány 22. cikkének (2) bekezdése alapján megengedettet. Ezen túlmenően a LANGO 24. cikkében foglalt semlegességi követelmény homályos megfogalmazása és nem egyértelmű alkalmazása nem felel meg az egyezségokmány 22. cikkének (2) bekezdése szerinti követelményeknek.

([30]) E tekintetben lásd az ENSZ különleges előadójának 2019. november 8-i nyilatkozatát, amelyben a véleményalkotás, a véleménynyilvánítás és a gyülekezés szabadságához való jog tiszteletben tartására szólította fel a kormányt. Lásd még a civil társadalmi szervezeteknek a kambodzsai miniszterelnökhöz címzett, 2019. december 8-i közös levelét, amelyben aggodalmuknak adnak hangot a független és kritikus vélemények elhallgattatását eredményező elnyomás, valamint a munkajogi aktivisták, a szakszervezeti vezetők és a civil társadalmi aktivisták jelenlegi környezete miatt.

([31]) A/HRC/42/31, 2019. július 31.

([32]) A LANGO emberi jogi normákkal kapcsolatos elemzése 2015 óta elérhető az OHCHR kambodzsai irodájának honlapján. Lásd például az OHCHR következtetéseit a 17. és 18. oldalon, amelyek szerint a 24. cikk sérti a véleménynyilvánítás szabadságát és más emberi jogokat, valamint hogy a 25. cikk és a 30. cikk együttvéve az egyezségokmány 22. cikkének (2) bekezdésében megengedett mértéken túlmenően korlátozza az egyesülés szabadságához való jogot.

2.3.4. ***Az egyezségokmány 21. és 22. cikkére vonatkozó következtetések***

(61) Tekintettel a megsértett jogok jellegére, valamint a jogsértések időtartamára, nagyságrendjére és hatására, a Bizottság megállapítja, hogy mivel Kambodzsa jogszabályai, valamint igazságügyi és közigazgatási intézkedései alkalmazásával korlátozza az egyesülés és a békés célú gyülekezés szabadságához való jogot, és elmulasztja meghozni a szabad állampolgári véleménynyilvánítás szabad terének biztosításához hatékony intézkedéseket, a GSP-rendelet 19. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében súlyosan és rendszeresen megsérti az egyezségokmány 21. és 22. cikkében meghatározott elveket.

(62) A Bizottság emlékeztet arra, hogy bár az egyesülés és a békés célú gyülekezés szabadságához való jogot bizonyos korlátozásoknak lehet alávetni, e korlátozásoknak teljesíteniük kell az egyezségokmány 22. cikkének (2) bekezdésében meghatározott feltételeket, beleértve azt a feltételt is, hogy bármely korlátozásnak egy demokratikus társadalomban szükségesnek és arányosnak kell lennie. A Bizottság azonban megállapítja, hogy Kambodzsa nem bizonyította kellőképpen, hogy az egyesülés szabadságához és a békés gyülekezéshez való jognak a jogszabályai alapján előírt vagy meghatározott korlátozásai és azok végrehajtása megfelel az egyezségokmány 22. cikkébe foglalt feltételeknek ([33]).

3. A 87. ÉS A 98. ILO-EGYEZMÉNYEN, VALAMINT A GAZDASÁGI, SZOCIÁLIS ÉS KULTURÁLIS JOGOK NEMZETKÖZI EGYEZSÉGOKMÁNYÁN (ICESCR) ALAPULÓ, FENNMARADÓ KÉRDÉSEK

3.1. *Munkavállalói jogok – egyesülési szabadság, a szervezkedéshez és a kollektív tárgyaláshoz való jog (a 87. ILO-egyezmény 2., 3., 4. és 7. cikke; a 98. ILO-egyezmény 1. és 3. cikke; az egyezségokmány 19., 21. és 22. cikke; az ICESCR 7. és 8. cikke)*

(63) A Bizottság tudomásul veszi az eljárás megindításáról szóló értesítésben szereplő munkajogi kérdésekkel kapcsolatban Kambodzsa által nyújtott információkat és naprakész tájékoztatást.

(64) A Bizottság megállapítja, hogy a Kambodzsa által az ideiglenes visszavonási eljárás 2019. februári megindítása óta hozott intézkedések azt jelzik, hogy némi előrelépés történt a munkajogi kérdésekben. Ugyanakkor továbbra is súlyos hiányosságok és jogsértések állnak fenn két olyan kérdésben, nevezetesen a szakszervezeti vezetők ellen indított polgári és büntetőjogi ügyek lezárása, valamint a szakszervezeti vezetők meggyilkolása tekintetében folytatandó nyomozás ügyében, amelyben az ILO ajánlásokat fogalmazott meg.

(65) A Bizottság megállapítja, hogy valamennyi lezáratlan ügyet haladéktalanul meg kell oldani, függetlenül attól, hogy jelentős előrelépés történt a szakszervezeti vezetőkkel, aktivistákkal és munkavállalókkal kapcsolatos számos büntető-, polgári és megoldatlan munkaügyi jogvita rendezése terén. Noha dicséretes, hogy számos ügyet rendeztek, ez nem teszi meg nem történtté a korábbi önkényes letartóztatásokat, még akkor sem, ha azok időtartama rövid volt.

(66) A Bizottság megállapítja, hogy nem születtek konkrét eredmények a szakszervezeti vezetők 2004. és 2007. évi meggyilkolása ügyében folytatott nyomozások során. Ezenfelül az említett nyomozások még nem zárultak le, annak ellenére, hogy Kambodzsa kötelezettséget vállalt arra, hogy a lehető leghamarabb bíróság elé állítja az elkövetőket, valamint hogy a Kambodzsa által megerősített nemzetközi munkaügyi egyezmények felülvizsgálatával foglalkozó nemzeti bizottság 2019 januárjában háromoldalú eseti találkozót szervezett, 2019 februárjában pedig tárcaközi ülésre került sor.

(67) A Bizottság megállapítja, hogy a szakszervezeti vezetők ellen indított, megoldatlan polgári és büntetőjogi ügyek, valamint a szakszervezeti vezetők meggyilkolásával kapcsolatos független nyomozások lezárásának elmulasztása súlyosan sérti a 87. és a 98. alapvető ILO-egyezményben, valamint az egyezségokmány 19., 21. és 22. cikkében foglalt, az egyesülés szabadságához való jog elveit.

(68) A Bizottság úgy véli továbbá, hogy haladéktalanul új tárgyalási fordulót kell indítani a szociális partnerekkel a szakszervezetekről szóló törvény (a továbbiakban: LTU) felülvizsgálatának folytatása érdekében. A felülvizsgálat során kiemelten kell kezelni az LTU hatályának valamennyi munkavállalóra és köztisztviselőre való kiterjesztését, a szakszervezetek és munkáltatói szervezetek bejegyzését megkönnyítő kiegészítő rendelkezéseket, valamint a szervezkedési szabadság megsértésére irányuló megkülönböztetés elleni megfelelő védelmet azzal a célkitűzéssel, hogy az LTU teljes mértékben megfeleljen a 87. és a 98. ILO-egyezménynek.

([33]) Ua.

3.2. *Megkülönböztetésmentesség, a földtulajdonhoz és a lakhatáshoz való jog (az ICESCR 2. cikkének (2) bekezdése és 11. cikkének (1) bekezdése)*

(69) A Bizottság tudomásul veszi a földtulajdon-jogokkal és az országban élő őslakos népek helyzetének elismerésével kapcsolatban Kambodzsa által nyújtott információkat és naprakész tájékoztatást. A Bizottság megállapítja, hogy az ideiglenes visszavonási eljárás megindítása óta Kambodzsa kézzelfogható eredményeket ért el a cukorágazatban meglévő gazdasági célú földkoncessziókra vonatkozó földviták rendezése terén. Továbbra is vannak azonban hiányosságok a földnyilvántartás, a tulajdonjogi rendelkezések és a megfelelő és pártatlan felülvizsgálat hiánya, valamint az őslakos közösségek jogaival kapcsolatos kérdések kezelése terén. További erőfeszítésekre van szükség annak érdekében, hogy megfelelő jogi keretet alakítsanak ki, amely átlátható és inkluzív mechanizmusokat biztosít a földviták megoldásához.

4. **KÖVETKEZTETÉSEK**

(70) A GSP-rendelet 19. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében az e rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében említett preferenciális előírásokon alapuló tarifális preferenciák ideiglenesen visszavonhatók az alapvető emberi jogi és munkajogi ENSZ-/ILO-egyezményekben megállapított alapelvek súlyos és rendszeres megsértése miatt.

(71) Tekintettel a 2.1., 2.2. és 2.3. szakaszban ismertetett tényekre és megfontolásokra, a megsértett jogok jellegére, valamint Kambodzsa intézkedéseinek és mulasztásainak időtartamára, nagyságrendjére és hatására, a Bizottság megállapítja, hogy Kambodzsa súlyosan és rendszeresen megsérti az egyezségokmány 19., 21., 22. és 25. cikkében meghatározott elveket.

(72) Következésképpen a Bizottság Kambodzsa észrevételeinek és álláspontjának mérlegelését követően úgy ítéli meg, hogy ideiglenesen vissza kell vonni a Kambodzsa számára biztosított preferenciális előírást mindaddig, amíg döntés nem születik arról, hogy a visszavonást indokoló okok már nem állnak fenn.

(73) A Bizottság annak értékelésekor, hogy a visszavonás mely termékekre vonatkozzon, a GSP-rendelet célkitűzéseivel összhangban figyelembe veszi Kambodzsa gazdasági fejlesztési szükségleteit, így azt is, hogy Kambodzsának diverzifikálnia kell az exportbázisát. A Bizottság figyelembe veszi továbbá a visszavonás társadalmi-gazdasági hatását, többek között a munkavállalókra és az iparágakra gyakorolt hatást is.

(74) A Bizottság emellett figyelembe veszi az ideiglenes visszavonási eljárás megindítása óta Kambodzsa által elért eredményeket. Végül a Bizottság megállapítja, hogy Kambodzsa pozitív együttműködést tanúsított az eljárás során.

(75) A Bizottság ezért arra a következtetésre jutott, hogy GSP-rendelet szerinti tarifális preferenciákat csak bizonyos, Kambodzsából származó termékek esetében kell visszavonni. Ezek a termékek a Harmonizált Áruleíró- és Kódrendszer (a továbbiakban: HR) alábbi kódjai alá tartoznak: 1212 93, 4201 00, 4202, 4203, 4205 00, 4206 00, 6103 41, 6103 43, 6103 49, 6105, 6107, 6109, 6115 10, 6115 21, 6115 22, 6115 29, 6115 95, 6115 96, 6115 99, 6203 41, 6203 43, 6203 49, 6205, 6207, 6211 32, 6211 33, 6211 39, 6211 42, 6211 43, 6211 49, 6212, 6403 19, 6403 20, 6403 40, 6403 51, 6403 59, 6403 91, 6403 99, 6405 és 6406.

(76) A Bizottság továbbra is figyelemmel kíséri a kambodzsai helyzetet, ideértve a polgári és politikai jogokkal, a munkavállalói jogokkal, valamint a földtulajdonhoz és a lakhatáshoz való joggal kapcsolatos kérdéseket. A Bizottság módosíthatja a tarifális preferenciák visszavonását. Ha Kambodzsa teljes mértékben orvosolja az e felhatalmazáson alapuló rendeletben felvetett problémákat, a Bizottság a GSP-rendelet 20. cikkének megfelelően visszaállíthatja a tarifális preferenciákat,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A 978/2012/EU rendelet a következőképpen módosul:

1. A II. mellékletben „Az 1. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett általános előírás azon kedvezményezett országai, amelyeket ideiglenesen kivontak az előírás hatálya alól az ilyen országból származó valamennyi termék vagy egyes termékek tekintetében” cím alatt szereplő szöveg és táblázat helyébe a következő szöveg és táblázat lép:

„»A« oszlop: az Unió külkereskedelmi statisztikáihoz használt ország- és területnómenklatúra szerinti betűkód

»B« oszlop az ország neve

»C« oszlop: azon termékek HR-kódjai, amelyek tekintetében ideiglenesen visszavonták az 1. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett tarifális preferenciákat

A	B	C
KH	Kambodzsa	4201 00, 4202, 4203, 4205 00, 4206 00, 6103 41, 6103 43, 6103 49, 6105, 6107, 6109, 6115 10, 6115 21, 6115 22, 6115 29, 6115 95, 6115 96, 6115 99, 6203 41, 6203 43, 6203 49, 6205, 6207, 6211 32, 6211 33, 6211 39, 6211 42, 6211 43, 6211 49, 6212, 6403 19, 6403 20, 6403 40, 6403 51, 6403 59, 6403 91, 6403 99, 6405, 6406”

2. A IV. mellékletben „Az 1. cikk (2) bekezdésének c) pontjában említett, a legkevésbé fejlett országokra vonatkozó különleges előírás kedvezményezett országai” cím alatt szereplő első táblázatot követő szöveg és táblázat helyébe a következő szöveg és táblázat lép:

„Az 1. cikk (2) bekezdésének c) pontjában említett, a legkevésbé fejlett országokra vonatkozó különleges előírás azon kedvezményezett országai, amelyeket ideiglenesen kivontak az előírás hatálya alól az ilyen országból származó valamennyi termék vagy egyes termékek tekintetében

»A« oszlop az Unió külkereskedelmi statisztikáihoz használt ország- és területnómenklatúra szerinti betűkód

»B« oszlop az ország neve

»C« oszlop azon termékek HR-kódjai, amelyek tekintetében ideiglenesen visszavonták az 1. cikk (2) bekezdésének c) pontjában említett tarifális preferenciákat:

A	B	C
KH	Kambodzsa	1212 93, 4201 00, 4202, 4203, 4205 00, 4206 00, 6103 41, 6103 43, 6103 49, 6105, 6107, 6109, 6115 10, 6115 21, 6115 22, 6115 29, 6115 95, 6115 96, 6115 99, 6203 41, 6203 43, 6203 49, 6205, 6207, 6211 32, 6211 33, 6211 39, 6211 42, 6211 43, 6211 49, 6212, 6403 19, 6403 20, 6403 40, 6403 51, 6403 59, 6403 91, 6403 99, 6405, 6406”

2. cikk

Az 1. cikk 1. és 2. pontjában említett ideiglenes visszavonás nem alkalmazandó a 2020. augusztus 12-én már az Unióba tartó e termékek behozatala tekintetében, amennyiben e termékek rendeltetési helye nem változtatható meg. Ebben az esetben fuvarlevél formájában érvényes alátámasztó okmányra lesz szükség.

3. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2020. augusztus 12-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2020. február 12-én.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN